

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kaukinen, M-A., Huovinen, J., Lähteenmäki, M-L., Mukka, M. & Äijö, M. (2021) Tule mukaan kehittämään kuntoutusosaamista moniammatillisesti. Oivalluksia kuntoutuksesta – valtakunnallisen OsKu-verkoston blogi, 26.11.2021.

URL: <https://blogit.jamk.fi/oivalluksiakuntoutuksesta/2021/11/26/tule-mukaan-kehittamaan-kuntoutusosaamista-moniammatillisesti/>

Tule mukaan kehittämään kuntoutusosaamista moniammatillisesti

Moniammatillisen yhteistyön keskiössä on yhteinen ymmärrys sen moninaisuudesta. Yhteistyötä tehdessä usean ammattiryhmän tulee sopeuttaa omia rooleja, huomioida toisten rooleja, yhdistää tietoja ja taitoja, sopia toimijavastuista. Brosteinin (1) mukaan ammatillinen rooli, erilaiset rakenteelliset ja persoonalliset tekijät sekä yhteinen historia muodostavat yhteistyön onnistumisen perustan. Moniammatillisessa yhteistyössä korostuvat keskinäinen riippuvuus, joustavuus, yhteisesti uudelleen luodut ammatilliset toimintatavat, yhteisesti omistetut tavoitteet ja jatkuva prosessin reflektointi.

Moniammatillisen keskustelun herättäminen

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan ammattilaisten moniammatillisen kuntoutusosaamisen yhteistoiminnallinen kehittäminen alkoi 3.5.2021 verkkotyöpajassa ja jatkui 21.9.2021. Keväällä todettiin, että yhteistyö on tärkeää kuntoutuksen yhteisen osaamisen kehittämisessä.

Syksyn työpajassa tarkasteltiin jo olemassa olevia moniammatillisen yhteistyön hyviä käytänteitä. Syksyn työpajan aiheet otettiin keväällä esiin nousseista teemoista: opintojaksot tai niiden osien toteutus, oppimateriaalin laatiminen, yhteiset tapausesimerkit, simulaatio-oppiminen ja harjoittelu (2).

Ennen pienryhmiin siirtymistä kuulumme Kaija Kekäläisen kokemuksia opintojakson moniammatillisesta toteutuksesta Metropolia Ammattikorkeakoulussa. Toimintaterapeutti-,

fysioterapeutti- sekä apuvälinetekniikan, vanhustyön, jalkaterapian ja osteopatian opiskelijoiden opintojakso *Kuntoutus moniammatillisena yhteistoimintana* (5 op) antoi opiskelijoiden mahdollisuuden aitoon yhteistyöhön. Työelämäyhteistyön ja asiakasrajapinnan näkökulmaa voidaan vahvistaa oppimistehtävien kautta.

Turun ammattikorkeakoulusta vastavalmistunut toimintaterapeutti Fanny Karasvirta jakoi kokemuksiaan *Sun hyvä elämä* -klinikalla 30 op:n harjoittelun projektikoordinaattorina työskentelystään. Moniammatillisessa tiimityöskentelyssä onnistumisen kokemuksia olivat muun muassa tiimityöskentely- ja neuvottelutaitojen kehittyminen, oma-aloitteisuuden ja itseohjautuvuuden lisääntyminen, ymmärryksen kasvu kunkin opiskelijan vaikutuksesta kokonaistyöskentelyyn sekä inhimillisen pääoman jakaminen ryhmän kanssa. Kehittämiskohteiksi nousivat ryhmän yhteisten toimintatapojen luominen, ymmärrys kommunikoinnin merkityksestä ryhmän jäsenten välillä sekä mukavuus- ja osaamisalueiden ulkopuolelle siirtymisen sietäminen.

Syksyn 2021 työpajan pienryhmien tuotokset pähkinäkuoressa

Yhteiset opinnot nähtiin avaimena moniammatillisuuteen. Keskustelussa painotettiin sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan opiskelijoille tarjottavien yhteisten kuntoutuksen ilmiöitä käsittelevien opintojen tärkeyttä. Moniammatillisesti toteutetuissa opinnoissa opiskelijat saavat mahdollisuuden tutustua toistensa ammattispesifeihin osaamisalueisiin. Yhteisissä opinnoissa perehdytään kuntoutuksen käsitteisiin, tullaan tutuksi ”kuntoutuksen kielen” kanssa ja kehitetään yhteistä ymmärrystä pohjaksi ammatilliselle yhteistyölle. Osallistujat pitivät tärkeänä myös kuntoutujan äänen, ”aidon kokemusasiantuntijan” mukaan saamista opintojaksojen toteutuksiin.

Yhteinen materiaalipankki mahdollistaa moniammatillisen kuntoutusosaamisen tuottamisen. Materiaalin keskiössä tulee olla asiakaslähtöisyys. Materiaalipankin tulee sisältää oppimistehtäviä, joissa eri tutkintojen opiskelijat tarkastelevat asiakkaan toimintakykyä oman ammattinsa ydinosaamisen kautta sekä muiden ammattiryhmien osaamista hyödyntäen. ICF-viitekehys toimii yhteisen tarkastelun raamina. Materiaalissa voisi sisältää aitoja asiakastarinoita, kokemusasiantuntijoiden kokemuksia, podcasteja ja videota. Työelämän edustajien mukaanotto materiaalin kehittämiseen koettiin erityisen tärkeäksi. AMK- ja YAMK-opiskelijat voisivat tuottaa materiaali projektio-pintoina tai oppinäytteinä.

Simulaatio-oppiminen mahdollistaa eri tutkintojen opiskelijoiden yhteistyön. Moniammatilliset toteutukset edellyttävät hyvää etukäteissuunnittelua eri tutkintojen opettajien kesken. Itse simulaatiotilanteissa ”kuntoutujan”, opiskelijoiden ja opettajan selkeä roolitus varmentaa onnistuneen oppimiskokemuksen. Simulaatiotilanteiden jälkipuinneissa keskustelu suunnataan tavoitteiden mukaisten vahvuuksien ja kehittämiskohteiden moniammatilliseen tarkastelemiseen.

Moniammatillinen tapausesimerkkityöskentely oli tuttua keskusteluun osallistuneille. Ryhmä pohti onnistuneen toteutuksen peruseräiteitä. Niitä ovat simulaatio-oppimisen tapaan moniammatillisen opettajatiimin yhteinen etukäteissuunnittelu, työskentelyyn osallistuvien perehdytys ja selkeä roolien kuvaaminen. Työskentely päättyy

palautekeskusteluun. Parhaimmillaan tapausesimerkkityöskentely toteutuu kuntoutuksen asiakastyön toimintaympäristössä.

Moniammatillista harjoittelua tarkastellut ryhmä nosti esiin seuraavia seikkoja: Opiskelija kulkee harjoittelun aikana asiakkaan mukana kuntoutumisen eri vaiheissa, jolloin hän pystyy tarkastelemaan kuntoutumista asiakkaan silmin. Harjoittelun voi toteuttaa esim. työpareina eri harjoittelupaikoissa tai TKI-projekteissa. Hyvänä käytäntönä pidettiin ammattikorkeakoulujen moniammatillista klinikkatoimintaa, jossa opiskelijoiden moniammatillista työskentelyä tuetaan moniammatillisen opettajatiimin toimesta. Keskeistä on, että moniammatillista yhteistyötä tehdään asiakkaan tavoitteet edellä. WHO:n *Rehabilitation competency frameworkin* (3) käyttöön ottamista pidettiin tärkeänä osana harjoittelun tavoitteiden asettamista ja arviointia.

Moniammatillinen yhteistyö jatkuu helmikuussa 2022

Haluamme kutsua osallistujat mukaan 14.2.2022 toteutettavaan Kuntoutuksen Osaamiskeskittymän seuraavaan eli kolmanteen moniammatilliseen verkkotyöpajaan. Haastamme teidät ja työyhteisönne miettimään kuntoutuksen sisältöihin liittyvien opintojaksojen toteuttamista, rakentamaan tapausesimerkkejä yhteiseen materiaalipankkiin ja ideoimaan tulevaisuuden simulaatio-oppimisen toteutuksia kuntoutuksen asiakastyön toimintaympäristöissä.

Lähteet:

1. Bronstein LR. A Model for Interdisciplinary collaboration. *Social Work* 2003; 48:3, 297–306.
2. Äijö M, Huovinen J, Kaukinen M-A, Lähteenmäki M-L & Muukka M. Kuntoutuksen monialaista osaamista kehittämässä. Oivalluksia kuntoutuksesta – valtakunnallisen OsKu-verkoston blogi 2021. (Viitattu 9.11.2021). [Kuntoutuksen monialaista osaamista kehittämässä | Oivalluksia kuntoutuksesta – valtakunnallisen OsKu-verkoston blogi \(jamk.fi\)](#)
3. WHO. Rehabilitation Competency Framework 2021. (Viitattu 9.11.2021). <https://www.who.int/teams/noncommunicable-diseases/sensory-functions-disability-and-rehabilitation/rehabilitation-competency-framework>

Kirjoittajat

Mary-Ann Kaukinen, lehtori, koulutusvastaava, Turun ammattikorkeakoulu

Jaana Huovinen, osaamispäällikkö, Lapin ammattikorkeakoulu

Marja-Leena Lähteenmäki, yliopettaja, tutkintovastaava, Tampereen ammattikorkeakoulu

Minna Mukka, lehtori, LAB-ammattikorkeakoulu

Marja Äijö, gerontologian ja kuntoutuksen yliopettaja, Savonia-ammattikorkeakoulu

26.11.2021 klo 10:36 | Kirjoittaja: [Toimituskunta OsKu](#) | Aiheet: [Kuntoutus](#),
[Moniammatillisuus](#), [Opetus](#), [Oppiminen](#)